

Plenum

Torsdag 6.4.2017 kl. 16.00—21.39

2.3. Muntlig fråga om boendekostnaderna (Silvia Modig vänst)

Muntligt spörsmål MFT 49/2017 rd

Muntlig frågestund

Talman Maria Lohela: Nästa fråga, ledamot Modig.

Debatt

16.36 Silvia Modig vas: Arvoisa rouva puhemies! Haluan nostaa esiin kysymyksen, joka on täällä Helsingissä ehkä se suurin ongelma tällä hetkellä: asumisen liian korkea hinta. Tämä on kaikkien kasvavien kaupunkien ongelma, mutta erityinen haaste se on Helsingissä. Meillä asumisen korkea hinta on jo este työllisyydelle, kun tarjottua työpaikkaa ei voi ottaa vastaan, koska siitä saatu palkka ei riitä kattamaan korkeita asumiskustannuksia. Toisaalta meillä sitten taas on paikkakuntia, joissa asuntojen arvo vain laskee. Tämmöisellä muuttotappiopaikkakunnalla, josta työpaikat ovat hävinneet, nämä ihmiset ovat todella, todella vaikeassa tilanteessa. Jos heillä muuten olisi halua ja mahdollisuus muuttaa työn perässä, niin se voi olla mahdotonta sen takia, että sitä vanhaa asuntoa ei saada kaupaksi ja samaan aikaan pitäisi pystyä muuttamaan kaupunkiin, missä on yhä korkeammat asumiskustannukset.

Olisin halunnut kysyä ministeri Tiilikaiselta: Mitkä ovat hallituksen keinot tältä osin? Millä keinoin me voimme vaikuttaa asuntojen hintakehitykseen koko Suomessa, niin että tämä kohtaanto-ongelma ratkeaa, niin että työpaikkojen ja ihmisten olisi helpompi löytää toisensa?

16.37 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen (vastauspuheenvuoro):

Arvoisa puhemies! Edustaja Modigin tilannekuva oli oikeaan osunut. Asumisen kalleus todellakin vaikeuttaa tavallisten ihmisten elämää täällä Helsingissä, ja toisaalta sitten muuttotappioalueilla asuntojen hinnat vajoavat ja se vaikeuttaa ihmisten elämää.

Tuo asumisen hinta määräytyy markkinoilla, ja senpä takia hallitus on tehnyt määrätietoista työtä lisätäksään asuntotuotantoa nimenomaan siellä, missä asunnoista on pulaa. Tulokset ovat aika hyvät: asuntorakentamisen aloitusten määrä on kasvanut 50 prosenttia verrattuna kahden vuoden takaiseen aikaan. Se tietää lisää asuntoja, se tietää lisää tarjontaa.

Olemme myös lisänneet kaikkea erimuotoista valtion tukemaa vuokra-asuntotuotantoa ja mahdollisuuksia rakentaa lisää asumisoikeusasuntoja. Myös opiskelija-asuntojen rakentaminen on kiitettävän vilkasta. Paljon tapahtuu, mutta tarpeet ovat myös suuret.

Punkt i protokollet PR 36/2017 rd

Puhemies Maria Lohela: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä tästä aiheesta, ilmoittautumaan. — Edustaja Modig.

16.38 Silvia Modig vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Myös ministeri Tiilikaisella on suht hyvä tilannekuva. Helsingin kaupungillahan on yksi merkittävä keino, jolla me pystymme luomaan kohtuuhintaisia koteja. Se on nimenomaan kaupungin oma valtion korkotukema vuokra-asuntotuotanto.

Helsinki on Suomen suurin vuokranantaja, 90 000 ihmistä asuu Helsingin vuokra-asunnoissa. Te, ministeri Tiilikainen, olette asettanut näihin vuokra-asuntoihin tulorajat uusien sopimusten osalta. Tätä Helsingissä vastustettiin yli puoluerajojen laajasti, koska me näimme sen johtavan alueiden eriarvoiseen kehitykseen ja olevan siten vastoin meidän tavoitettamme kehittää koko Helsinkiä tasapuolisesti. Pari viikkoa sitten me olimme, ministeri Tiilikainen, samassa asuntopoliittisessa vaalipaneelissa, ja teiltä kysyttiin, että kun reaaliaikainen tulorekisteri sen sallii, ollaanko ARA-tuotannossa eli kaupungin vuokra-asunnoissa siirtymässä säännöllisiin tulojen tarkistuksiin. Te sanoitte silloin, ja tämä on suora lainaus, että "kenenkään olemassa olevaan vuokrasopimukseen ei tietenkään kajota", ja jatkoitte minulle vielä, että "ei pidä mennä ihan älyvapaisiin juttuihin". No, nyt kuitenkin ympäristöministeriön sivuilla on tarjouspyyntö selvityksestä, [Puhemies koputtaa] miten voitaisiin siirtyä malliin, jossa ARA-tuotannon osalta tuloja tarkistettaisiin viiden vuoden välein. [Puhemies koputtaa] Eli oletteko te siirtymässä säännöllisiin tarkistuksiin, toisin kuin te kaksi viikkoa sitten [Puhemies koputtaa] sanoitte, ja olettehan te tietoinen, että tässä luodaan uusi kannustinloukku?

Puhemies Maria Lohela: Nyt on reilusti yliajalla! [Ben Zyskowicz: Joo, mutta se oli vaalipaneeli! — Naurua]

16.40 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen (vastauspuheenvuoro):

Arvoisa puhemies! Tuon edullisimman asumismuodon Helsingissä antaa ilman muuta pitkäaikainen vuokra-asuntotuotanto, 40 vuoden vuokra-asuntotuotanto. Se on vuokratasoltaan neliötä kohti useita euroja edullisempaa kuin markkinaehtoinen. Senpä takia tämän pitkäaikaisen vuokratuotannon edellytyksiä myös selvitetään: miten voitaisiin eduskunnan tahdon mukaisesti parantaa tuon pitkäaikaisen vuokra-asuntotuotannon houkuttelevuutta? Edelleen: maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksissa, jotka on Helsingin seudun kanssa solmittu, on varattu 30 prosenttia tähän edulliseen vuokra-asuntotuotantoon, asetettu niin hyvä tavoite.

Mitä tulee näihin tulorajoihin, niin tuettu tuotanto on tietenkin tarkoitettu heille, jotka tulojensa puolesta kipeimmin tarvitsevat asuntoa. Tuo yhden hengen tuloraja, 3 000 euroa — jos tuntisitte suomalaisten tulonjakotilaston, edustaja Modig, yli 80 prosenttia suomalaisista [Puhemies koputtaa] tienaa alle tuon rajan ja on oikeutettu edulliseen vuokra-asuntotuotantoon.

16.41 Anna Kontula vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yksi keino vähentää painetta kaupunkien asuntotuotannossa on tietenkin se, että ne ihmiset, jotka kotiseudullaan haluavat asua ja elää, sen voisivat tehdä. Digitalisaation myötä meillä on yhä enemmän potentiaalia siirtää töitä myös suurten asutuskeskusten ulkopuolelle, jos näin haluamme ja

Punkt i protokollet PR 36/2017 rd

siihen päättäväisesti ryhdyimme. Kysyisinkin ministeri Lindströmltä: mitä me olemme tekemässä näiden esteiden poistamiseksi esimerkiksi alueittain edelleen heikon verkon, työntajien asenteiden ja sellaisen työaikalainsäädännön suhteen, joka asettaa esteitä etätyöskentelylle?

16.42 Oikeus- ja työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kyllä tästä asiasta on hallituksen sisällä keskusteltu, millä tavalla me pysymme mukana näissä uusissa työn tekemisen muodoissa niin, että meillä on lainsäädäntö, joka mahdollistaa eikä estä. Tästä on keskusteltu, ja totta kai tämä vaatii tietysti vielä tutkimista, mitä se uusi työ sitten on. Me olemme puhuneet alustataloudesta, ja kaikki tietävät, mistä siinä on kysymys, mutta tietävätkö sitä, mitä meidän lainsäädäntömme vaatii, että se mahdollistuu? Siinä on tavallaan pitkän pohtimisen paikka, ja tätä työtä tietenkin tehdään koko ajan työ- ja elinkeinoministeriössä, jossa mietitään sitä, mitä tämä vaatii muun muassa lomien, työaikalain ja verotuksenkin osalta — tämä on sitten taas VM:n asia.

Kyllä näistä asioista on puhuttu, mutta edelleen tiivistäen sanon näin, että meillä pitää olla lainsäädännön sellainen, että se mahdollistaa nämä uudet työn tekemisen muodot.

16.43 Elinkeinoministeri Mika Lintilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Elinkeinoministeriössä olen laittamassa juuri liikkeelle työryhmää, joka tulee tekemään Suomeen tekoälytoimenpideohjelman. Tekoäly on tällä hetkellä maailmalla ehkä isoimpia trendejä, joka on menossa ja joka meidän pitää valjastaa käyttöömmä. Itse uskon vahvasti siihen, että tekoälyn hyödyntäminen tulee muuttamaan suomalaista työelämää, työn tekemisen muotoa, poistamaan etäisyyksiä enemmän kuin mikään aiempi, mikä on tapahtunut. Tämä työryhmä tullaan lähipäivinä nimeämään, ja sen jälkeen he tekevät toimenpideohjelman, ja se laajennetaan sitten tekoälyn strategiaksi.

16.44 Anders Adlercreutz (vastauspuheenvuoro): Värderade talman! Pohdittaessa rakentamisen kustannuksia nostetaan usein esille normien purku, joka on hyvä asia. Mutta normien purkua ei kannata tehdä silmät ummessa arvailujen pohjalta. Yksi työkalu tässä voisi olla koerakentaminen. Säännöllisin väliajoin on Suomessa etsitty uusia rakentamisen ratkaisuja Asuntoreformikilpailun kautta. Olisiko nyt syytä tehdä samoin? Olisiko Suomi 100 -juhlavuoden kunniaksi syytä käynnistää suunnittelukilpailu, jolla etsitään tulevaisuuden asumisratkaisuja? Löydetään parhaille ehdotuksille koerakentamistontti vaikka Uudenmaan helmestä Kirkkonummelta [Naurua] ja toteutetaan sinne vuokra-asuntokohde valtion avustuksella. Tämän pohjalta ryhdyimme siten normien purkuun tutkitun, kokeilun tiedon pohjalta. Arvoisa ministeri Tiilikainen, eikö ministeriönne näin voisi vauhdittaa uusien ratkaisujen löytämistä?

16.45 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen (vastauspuheenvuoro):

Arvoisa puhemies! Kokeilujen tekeminen on yksi Sipilän hallituksen perustavaa laatua olevia ajatuksia. Kokeiluja voidaan tehdä monella, monella hallinnonalalla. Esimerkiksi itse näkisin, että Kirkkonummi on hyvä paikka, mutta olisipas aivan loistavat mahdollisuudet tuohon Östersundomin alueelle [Naurua] lähteä toteuttamaan puukerrostalorakentamisen kokeilualuetta — aivan upeaa, maailmanlaajuisesti ainutlaatuista puukerrostalo- ja

Punkt i protokollet PR 36/2017 rd

pientalorakentamisen aluetta — ekologisesti ja tehokkaasti ja saada huikea määrä hyviä asuntoja helsinkiläisille.

Mutta myös tämä norminpurku: Täytyy sanoa, että eräs keino hillitä asuntopulaa on se, että pystytään muuttamaan toimitiloja asunnoiksi. Tässä maankäyttö- ja rakennuslain muutokset, jotka eduskunta on siunannut, mahdollistavat nyt toimistorakennusten muuttamisen asunnoiksi. Pallo on kaupungeilla ja kunnilla — toimikaa.

16.46 Silvia Modig vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ministeri Tiilikainen, Helsingin kaupungin vuokra-asunnoissa vain 9 prosenttia asukkaista kuuluu kahden korkeimpaan tuloluokkaan, eli sitä ongelmaa, mitä olette ratkaisemassa, ei ole olemassa. Nämä tulorajat ovat sen takia huono asia, että ne johtavat talojen, alueiden eriarvoistumiseen. Ihmiset ovat voineet asua tässä kaupungin vuokra-asunnossa 20 vuotta, he ovat osa sitä yhteisöä, ja yhtäkkiä te olette siirtymässä säännöllisiin tulorajatarkastuksiin, mikä tarkoittaa sitä, että kun perheessä jonkun tulot nousevat, he ovat vaarassa menettää kotinsa. Siitä muodostuu uusi kannustinloukku. Voisitteko vielä vastata minulle, ministeri Tiilikainen? Miksi te kaksi viikkoa sitten sanoitte, että kenenkään olemassa olevaan vuokrasopimukseen ei tietenkään kajota, ja nyt ympäristöministeriön sivuilla on luettavissa, että te tilaatte selvityksen, jossa te selvitätte sitä, että säännöllisin väliajoin tuloja tarkistetaan eli kajotaan?

16.47 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen (vastauspuheenvuoro):

Arvoisa puhemies! Edustaja Modig, sanoin kaksi viikkoa sitten sillä tavoin kuten asia on. Sanoin, että kenenkään olemassa olevaan vuokrasopimukseen ei kajota. Tuo hallituksen asettama tuloraja koskee ainoastaan uusia ARA-vuokrasopimuksia. [Silvia Modig: Tässä puhutaan viiden vuoden välisistä tarkastuksista!] Tuo hallituksen asetuksessa asettama tuloraja koskee ainoastaan uusia vuokrasopimuksia tällä hetkellä.

Sen lisäksi teemme selvitystä, mitä vaikutuksia olisi, jos tämänkaltaista määrääikaistarkastelua tehtäisiin, mutta selvityksessä selvitetään hyviä puolia, huonoja puolia. Tällä hetkellä tilanne on juuri se, minkä sanoin: vain uusissa sopimuksissa tulorajoja tarkistetaan. 85 prosenttia ja Helsingissä näköjään peräti 90 prosenttia ihmisistä saa tulorajoista huolimatta hakea kaupungin vuokra-asuntoa — hieno tilanne.

Frågan slutbehandlad.